

Tips om medisinsk litteratur, andre bøker, filmer og elektroniske medier som bør anmeldes, sendes tidsskriftet@legeforeningen.no

Narkotika og misbruk av legemidler

Verden helseorganisasjon

WHO expert committee on drug dependence

31 s. Genève: WHO, 2006. Pris CHF 14

ISBN 978-92-4-120942-7

Dette heftet er ingen bok, men snarere et møteferat fra gruppen i Verdens helseorganisasjon som vurderer om et stoff skal oppfattes som et narkotikum og om legemidler medfører fare for misbruk. Ekspertgruppen med åtte

medlemmer møtes jevnlig for å vurdere legemidlers «scheduling» – det som på norsk tilsvarende om legemidler skal gis utleveringsbestemmelser svarende til reseptgruppe B eller A. Heftet er utarbeidet etter møtet i mars 2006 der følgende stoffer ble vurdert med full gjennomgang: dronabinol (syntetisk Δ^9 -tetrahydrocannabinol; viktigste aktive substans i cannabis), oripavin (med morfin som aktiv metabolitt), buprenorfin (virkestoffet i Temgesic og Subutex), butorfanol (syntetisk, partiell opioidagonist), ketamin (virkestoffet i Ketalar), khat og zopiklon (virkestoffet i Imovane). Følgende stoffer ble gitt en mindre omfattende gjennomgang: GHB og tramadol (virkestoffet i Nobligan).

Heftet inneholder bare korte referater fra ekspertgruppens drøftinger og bestemmelser. Det er interessant å lese dens vurderinger av farmakologi og misbrukspotensial, men heftet gir ingen formell gjennomgang av substansene som misbruksstoffer med studier eller kasusbeskrivelser. Det er således ikke mulig å etterprøve grunnlaget for komiteens vurderinger.

Dette forholdet berøres i referatets annen del der noen av komiteens arbeidsprosedyrer blir diskutert. Denne gjennomgangen er om mulig for de enda mer spesielt interesserte, men viser at komiteen vurderer å oppdatere sin arbeidsform. To ting av interesse i referatet nevnes til slutt: komiteen skal ta opp negative konsekvenser av bruk av selektive serotoninreopptakshemmere, og den ber om forståelse for at for

«hard» klassifisering av legemidler i noen land kan forverre en allerede dårlig medikamenttilgang i andre land.

Ikke løp og kjøp. Denne omtalen trykkes for å gjøre den spesielt interesserte leser oppmerksom på denne kilden til informasjon. De fleste referatene ligger ute i fulltekst på nettet på www.who.int/substance_abuse/right_committee/en/index.html og kan lastes ned i Acrobat Reader og gjennomføres eller leses, og skrives ut på egen maskin.

Jørgen G. Bramness

Nasjonalt folkehelseinstitutt
Oslo

Vår kliniske hverdag

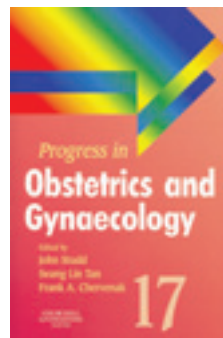
Studd J, Tan SL, Chervenak FA, red.

Progress in obstetrics and gynaecology

Bd 17. 472 s, tab, ill. London: Churchill

Livingstone Elsevier, 2006. Pris GBP 46

ISBN 978-0-443-10313-1

Serien *Progress in obstetrics and gynaecology* er kommet noe uregelmessig siden 1981. Nå foreligger et nytt bind bare et år etter det forrige (1). Serien har vært en stor suksess, første bind kom i sju opplag. Det er stadig verdt å lese. Serien

har i alle år gitt nyttige oversikter over sentrale kliniske problemer.

Etter 25 år innfører redaksjonen en endring, Nord-Amerika trekkes inn, både på redaktør- og forfattersiden. Og, håper Studd og forlaget, på kjøpersiden. Serien har hittil hatt stor betydning i Storbritannia og Europa, men liten på den andre siden av Atlanterhavet. 30 kapitler med 60 forfattere gir en bred og autoritativ oversikt. Og jeg kan ikke finne ett kapittel der jeg tenker at dette var et sært tema. Kapitlene går rett inn i vår kliniske hverdag.

Frank Chervenak åpner med et meget innsiktsfullt kapittel om etikk, der både kvinnens og fosterets autonomi tas i betraktning. Etikk står sentralt også i det

neste kapitlet, som omhandler utviklingen av stamcelleterapi. Etikk er, slik Chervenak & McCullough uttrykker det, «an essential dimension of obstetrics and gynaecology». Det er ikke tilfeldig at faget har stått i frontlinjen for norsk offentlig etikkdebatt, fra 1960-årenes abortdiskusjoner, via ultralyddiagnostikk og assistert befruktning til stamcelleterapi.

Det er vanskelig å fremheve spesielle kapitler, men det er vanskelig å tenke seg gynekologer som ikke er interessert i økende maternell alder og svangerskap, blødninger før og etter fødsel, fremskritt i anvendelse av dopplerundersøkelse, hvordan selve fødselen kan vurderes, skader med rifter og fistler etter fødsel, embolisering av myomer, laparoskopisk håndtering av endometriose eller hormonell subsitusjonsbehandling og brystkreft. Og så videre.

I referanselistene finner jeg Kiseruds arbeid om ductus venosus, ellers er det få norske navn denne gangen.

Serien er en selvfølge i sykehusbibliotek, men selv kolleger som anskaffer få bøker årlig, bør ha denne med i innkjøpskurven. Det gjelder både sykehusleger og praktiserende spesialister. Her er mye for pengene.

Per E. Børdahl

Kvinneklinikken
Haukeland Universitetssjukehus

Litteratur

1. Børdahl PE. Hverdagens gynekologi og obstetrikk. Anmeldelse av boken: Studd J, red. *Progress in obstetrics and gynaecology*. Bd. 16. Tidsskr Nor Lægeforen 2006; 126: 2419.

Flerlinger, flerlinger, flerlinger

Kilby M, Baker P, Critchley H et al, red.

Multiple pregnancy

298 s, tab, ill. London: RCOG Press, 2006.

Pris GBP 48

ISBN 987-1-904752-22-6

Økningen i antall flerlingsvangerskap de siste 30 årene skyldes bl.a. faktorer som eldre fødende og assistert befruktning, men også forhold vi ikke har noen god forklaring på. Årsaken er først og fremst en økning i antall svangerskap med toeggede tvillinger, men assistert befruktning gir også økt sann-